

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:21

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:21

ר"ת: 20:53

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 358 27.7.2018 - מו"ל מנחם אב תשע"ח

זו השנה לה' צדיקים יבואו בו

פְּרִשֶׁת - וְאַתְּזַנֵּן

וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ (וה),
דרש הרב גלינסקי זצ"ל: "ואהבת את ה' אלקיך" בין אם נוהג עמך במדת הרחמים
הרמוזה בשם הוי"ה, בין אם נוהג עמך במידת הדין הרמוזה בשם אלקים, "בכל מאודך",
הכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאוד מאוד (ברכות נד, א). זה שאמר דוד:
"באלקים אהלל דבר, בה' אהלל דבר" (תהלים נו, יא), אם במדת הדין ואם במדת
הרחמים, אהלל- "חסד ומשפט, אשירה" (שם קא, א), אם חסד אשירה ואם משפט
אשירה- "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא, צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא" (שם
קטז, ד)!

הלא נראה, שספרו בגמרא (סנהדרין צב, א) שכאשר ראה נבוכדנצר הרשע שחנניה
מישאל ועזריה ניצלו מכבשן האש ויחזקאל החיה מתים בבקעת דורא פתח פיו לשבח
לקדוש ברוך הוא, ואלמלא בא מלאך וסתרו על פיו היה מאפיל על כל השירות
והשבחות שאמר דוד בספר תהלים - ותמוה - הלא העולם הזה עולם הבחירה הוא, ואם
בקש נבוכדנצר לומר שירה שלא נשמעה כמותה ולהאפיל אף על דוד המלך, למה
מנעוהו?!

ובאר הרבי מקוצק זצ"ל שאכן לא מנעוהו! ולמה סתרוהו? כי אמרו לו: דוד המלך שורר
בין בעת רווחתו ובין בעת צרתו. אתה, נבוכדנצר, משורר בעת גדולתך ורווחתך, אין זו
רבותא. נסתור לך, ונראה איך תשורר - ואז, נדם...

ובעניין זה שמעתי אמרה בשם הצדיק רבי יששכר דוב מבעלו זצ"ל, ויש בה עומק כה רב!
תשאלו: מהיכן הגיע אלי ווארט של הרבי מבעלו? הו, זה סיפור ארוך - לאחר מלחמת
העולם השניה שוחררנו מסיביר, והתגלגלתי לאוזבקיסטאן שבמזרח דרום רוסיה.
הטשיבינער רב, ה"דובב מישרים" זצ"ל, מגדולי הדור, עם רבנים חשובים, נשאר
בסיביר. נעשו מאמצים רבים לחלץ את הרב מטשיבין והשלטונות לא אפשרו בשום
פנים ואופן להגר מגן העדן הקומוניסטי, לבל יתגלה אלו פנים יש לגן עדן זה...
מובן שהשלטונות, שהכפירה במלכות שמים היתה מעקרי שיטתם, לא הרשו להתכנס
בבתי כנסת, וכל התכנסות נחשבה בעיניהם כחתרנות ופעילות כנגד המהפכה שלהם.
בסכנת נפשות ארגנו מנין בסתר ולמדנו תורה.

יום אחד הופיעו במנין שלשה יהודים מזוקנים, והודיעו בשמחה שהמאמצים נשאו פירות, השאה הפרסי בעצמו התקשר לסטאלין, רודן ברית המועצות, שיאפשר לרב מטשיבין לעבור לארצו, ומשם הדרך פתוחה לארץ ישראל. יש רק בעיה אחת: את אישור היציאה עברו אפשר להשיג אך ורק במוסקבה. אין אפשרות לעלות לרכבת ולנסוע למוסקבה בלי אישור מסע מהשלטונות, והם לא ינפיקו אשרת מסע לצורך זה. אדרבה, המבקש מסתכן במעצר: מאין לך המידע? מצוי אתה בקשרים עם חוץ לארץ – הרי זו סיבה מספקת להיאסר בעוון ריגול...

הצעד הראשון שהתבקש היה לוודא שהסיפור נכון. פניתי אליהם ושאלתי מנין להם המידע. רב היה החשש שאילו שוטרי חרש, קומוניסטים יהודים פעילי הייבסקציה, המבקשים להפליל את אחיהם. ענו שהם בקשר עם הרב מטשיבין ועם פעילי החילוף, אלא שקצרה ידם להגיע למוסקבה. אמרתי להם: "הרב מטשיבין כולו תורה. אם אתם בקשר עמו, ודאי שמעתם מפיו דבר תורה" –

אמרו: "אכן, גם את מצבו הגדיר בדבר תורה. אמר אימרה ששמע מפי הרבי במעלז זצ"ל, בפסוק: "קול ה' יחיל מדבר, יחיל ה' מדבר קדש" (תהלים כט, ח) לאמור: ידע שהעולם נחלק לשליש ישוב, שלשי ים, ושליש מדבר (תוספות פסחים צד, א). הים אינו מקומם של בני אדם (נדרים ל, ב), אבל המדבר הוא חלק מהיבשה. והמדבר בא בטענה: רבונו של עולם, למה אגרע? מדוע בישוב נשמע קול תורה ותפילה, דבורי קודש, ואילו אני מקום חיות רעות וגדודי ליסטים!

וזה שנאמר: "קול ה'; יחיל מדבר". יחולו וכיסופיו של המדבר, שישמע גם בו קול ה'. ובאמת זהו גם יחולו של הקדוש ברוך הוא, שהמדבר יתקדש: "יחיל ה', מדבר קדש!"

ואמר הרב מטשיבין: לכל אדם יש בחייו תקופות "ישוב" ותקופות "מדבר". בעת הטובה, אין זו רבותא שהוא לומד ומתפלל כדבעי. אבל עליו לראות שתקופת המדבר שלו לא תהיה מקום חיות רעות וגדודי ליסטים, שממה ותוהו, אלא: "מדבר קדש!"

איי, ומי כרב מטשיבין הפך את תקופת המדבר, גלותו בסיביר, ל"מדבר קדש", וכתב את שפעת חידושויו על פיסות נייר אריזה שליקט בשקידה ... ידעתי איפוא שאינם סוכני חרש המבקשים להפלילנו, וקיבלתי על עצמי לנסוע למוסקבה ולהשיג את אישור היציאה. הכיצד? נפלאות ההשגחה הפרטית:

באוזבקיסטאן נשאתי את אשתי, ילידת מוסקבה. לשם כך נצרכו אישורים ממרשם התושבים שם. החלטנו לוותר עליהם, די לנו בסידור קידושין, לא נהיה רשומים כנשואים. עתה היה בידי נימוק מצויין לנסיעה למוסקבה: לקבלת האישורים לצורך רישום הנישואין. היו עוד עיכובים שנפתרו בניסים, ואין כאן מקומם. סוף דבר העניין סודר, ובערב הפסח תש"ו היה הרב מטשיבין בארץ ישראל.

כשהגעתי לארץ ישראל ועליתי לבקרו, קם למזוג לי כוס קפה, באמרו: "אני חייב לך הכרת הטוב". תשאלו איך הסכמתי שגדול הדור ישרתני? כך למדוני: אם מישהו חש צורך להביע לך תודה, החסד שאתה יכול לעשות עימו כעת הוא לקבל את הבעת התודה. גם זה בכלל "הוה רך כקנה" (תענית כ, א) לבטל רצונך מפני רצונו. על כל פנים, זו האימרה וזה לקחה – לעבוד את ה', בכל מצב! (והגדת)

לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את מצות ה' אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם (ד,ב)

על פסוק זה צריך לכאורה ביאור – מילא לחסר מהתורה ודאי שאסור, אבל איזו בעיה יש להוסיף? אמר מרן הראשון לציון הרב עובדיה יוסף זצוק"ל בשיעורו משל להסבר העניין: היו שני חברים טובים שגם היו שכנים זה לזה. יום אחד ביקש האחד מחברו – האם תוכל להשאיל לי בבקשה מטאטא שאוכל לנקות את הבית לכבוד החג? ענה לו חברו – בשמחה קח הנה הוא פה ... ואכן למחרת בא החבר והחזיר לו את המטאטא וחזק ממנו מטאטא קטן. המשאיל התפלא ושאל – על שום מה זה? ענה לו – תשמע, המטאטא, היה בהריון אז הוא הוליד אתמול עוד אחד קטן לכן הוא שיידך לך. החבר לקח את המתנה ואמר תודה ולהתראות. בהזדמנות נוספת בא החבר וביקש כוס להשאלה – וכמובן החבר נתן לו אותה בשמחה. ושוב למחרת אותו סיפור – השואל מביא שתי כוסות ואומר – הכוס הראשונה ילדה כוס יותר קטנה. והחבר היה מרוצה ונפרדו השנים. פעם אחת אותו שואל היה צריך לקבל אורחים, אך לא היה בבית מספיק אור, אז הוא ביקש מחברו נברשת יפה ומאירה. והחבר הסכים וחשב לעצמו – בטח מחר יביא לי שתי נברשות ... למחרת לא מגיע האיש כלל, כך שבוע ושבועיים ... עד שנפגשו השניים והמשאיל אמר – נו, איפה הנברשת שהשאלתי לך? ענה לו חברו – מתה. אמר המשאיל – לא יכול להיות נברשת לא יכולה למות! ענה לו החבר: אם אתה מאמין שמטאטא יכול להוליד, וגם כוס יכולה, אז גם נברשת יכולה למות!

אמר המגיד מדובנא – כן הדבר במי שמוסיף על המצוה שאומר שהיא מולידה וכו' ואחר כך שתבוא לו מצוה גדולה הוא יעשה תחבולות ויאמר שהמצוה הזאת מתה ולכן אומרת התורה – "לא תספו ולא תגרעו". (מיד מלכים)

כַּפַּד אֶת אֲבִיד וְאֶת אֶמֶד (ה,טו)

במצות "כיבוד אב ואם", כלולה גם ההכרה בלבו של הבן שאביו הינו חשוב ונעלה. ככל שדמותו של האב חשובה יותר במחשבת הבן, כן גדולה מצות כיבוד אב ואם שלו.

נביא מעשה שקשור לענין זה. בספר "עמוד אש" מסופר על המהרי"ל דיסקין: כאשר ר' יהושע לייב עבר דירה בירושלים, הוא שכר אדם שיוביל את הכתבים של דברי התורה לדירה החדשה. הכתבים הכילו שתי תיבות, ור' יהושע לייב אמר לאותו אדם, שיחזיק את התיבות אחת למעלה ואחת למטה ושלא ישנה חלילה את הסדר. לכל אורך הדרך, היה המהרי"ל אומר לאותו אדם שייזהר שלא להפוך את סדר התיבות. הסבל היה סקרן לדעת מהי סיבת הדבר, ושאל: רבי, מה יקרה אם ישתנה סדר התיבות?

הסביר לו המהרי"ל: בתיבה העליונה נמצאים כתבי תורתו של אבי, בתיבה התחתונה נמצאים הכתבים שלי, לא ראוי שאפילו שעה אחת – יהיו כתבי אבי תחת הכתבים שלי. (מורשת אבות)

בירושלמי פאה (פרק א') מסופר על רבי טרפון שהיה מכבד את אמו ביותר. בכל פעם שרצתה לרדת או לעלות למיטה, היה מתכופף והייתה אמו עולה על גבו. פעם יצאו בשבת לרחוב ונקרעה רצועת הסנדל של אמו, התכופף רבי טרפון והניח כפות ידיו תחת רגלה וחלל כך, עד לביתה. וקרה פעם שחלה רבי טרפון ושכב במיטתו, באה אמו לבית המדרש ובכתה לחכמים שיתפללו על בנה, ואמרה להם: "שמכבד אותה בצורה מיוחדת... שאלוה חכמים: "וכי איך הוא מכבד אותך?" ענתה להם: "כך וכך עושה לי בעלותי למיטה, וכן בירידתי, וכך עשה עמי בשבת, ולא חס על כבודו". אמרו לה חכמים: "אפילו עשה לך פי אלף, לא הגיע לקיום חצי ממצוה זו". (כותנת פסים)

וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֵיךָ וּמִצְאָתָּהּ כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ (ד,כט)

על כוחה של תפילה מעומק הלב ניתן ללמוד מהמעשה הבא:
לרבי עקיבא איגר זצ"ל היתה הנהגה, לקיים מדי בוקר מִצְוֹת ביקור חולים. בוקר אחד הוא הגיע לְבִקֵר חולה אנוש, שהרופאים כבר נואשו מחייו. רבי עקיבא איגר ידע כי רופאו של המלך צריך לעבור באזור, וביקש מחברי ועד הקהילה שיבקשו ממנו לסור לבית החולה לבדוק את מצבו, וזאת כמובן תמורת תשלום הוגן. הוא הוסיף ובקש שיקראו לו בעת שהרופא יגיע לבית החולה. ואכן, חברי ועד הקהילה עשו השתדלות והצליחו להביא את הרופא הגדול אל החולה. לאחר שבדק אותו – הצטרף לחוות דעתם של הרופאים הקודמים, וטען שגם לדעתו אין תרופה למחלתו של האיש. רבי עקיבא איגר פנה אל הרופא ושאל אותו: "אם המלך, בכבודו ובעצמו, היה חולה, חלילה, במחלתו של האיש הזה, האם גם אז היית אומר שאין תרופה למחלתו?".

נענה הרופא ואמר: "למחלה זו יש, אליבא דאמת, תרופה, אלא שרק מלך יכול להשיגה. יש עוף מסוים השוכן במדבריות, שאם מבשלים אותו במים וגומעים מהמים האלו, אפשר להחלים מן המחלה. דא עקא, שכדי לצוד עוף זה יש לשלוח מאות ציידים למדבריות שונות בקצה העולם למושך תקופה ארוכה, עד שהללו יצליחו לזהות את העוף הנכון ולצוד אותו. לאדם רגיל אין את הכלים לכך. האזין רבי עקיבא איגר לדבריו, שילם לו את שכרו ופטרו לשלום. לאחר מכן ניגש לחלון, נשא כפיו לשמים ואמר: "ריבוננו של עולם! וכי בנדך, אהובך, גרוע מן המלך הגוי? מדוע שלמלך הגוי תהיה אפשרות להשיג את העוף ולבנדך החולה לא?".

עוד בטרם כילה את תפילתו ועל אדן החלון נוחתת ציפור ...

היתה זו, כמובן, הציפור המדוברת. רבי עקיבא איגר הורה לבשל אותה לצורך החולה, אך לשמור את הכנפיים והזנב. החולה שתה מהמרק והבריא. לימים, הזדמן רופא המלך פעם נוספת לאזור, והוא התעניין לדעת מה אירע עם אותו חולה שבשעתו אבחו אותו. להפתעתו סיפרו לו כי החולה הבריא! "הרב שלנו התפלל לבורא עולם, והוא שלח לו את הציפור". הרופא לא האמין ובקש לראות את האיש. משהביאו אותו לפניו, והלה הראה לו את שאריות הכנפיים והזנב של הציפור, התרגש הרופא מאד וקרא: "מה שמלך צריך לעשות באמצעות מאות ציידים, במשך שבועות שלמים – הרב שלכם עושה בתפילה אחת! אין אומה כעם ישראל, ואין אלוקים כאלוקי ישראל". הרופא פירסם את הסיפור ונהיה ממנו קידוש השם גדול. "וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֵיךָ וּמִצְאָתָּהּ - כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ". (יחי ראובן).

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל.

לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
הצלחה ופרנסה בשפע: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל, ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנון בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.